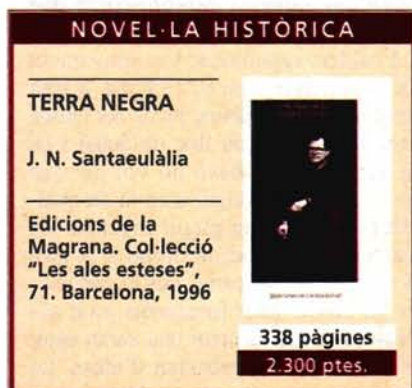

Carlins a la deriva

Josep N. Santaaulàlia tria en el seu bateig com a novel·lista les guerres carlines. Un tema ja freqüentat per alguns narradors actuals, com ara Joan Perucho, amb la novel·la *Les històries*

naturals o Emili Teixidor, amb la novel·la juvenil *Cor de Coure*. L'aventura humana d'uns personatges entossudits a perpetuar una guerra de fracàs anunciat presenta grans al·licients per a un narrador. Amb aquests ingredients, Santaaulàlia elabora en *Terra negra* una novel·la a l'estil més pur de les novel·les d'aventures; però, això sí, amb una perspectiva grotesca.

El protagonista, Fèlix Quintana, un ex-seminarista, s'endinsa en els boscos de la zona dels volcans de la Garrotxa amb l'objectiu de portar diners del clergat a la causa carlina. Els seus somnis èpics s'evaporen amb la dura realitat: l'exemplar exèrcit carlí on vol allistar-se resulta ser un conjunt de partides mal armades, coordinades per un personatge simpàtic, que se'n fot de tot, el general

Ayats, "el Coix": un general borrarxo que espera l'ocasió per fotre el camp.

La vida erràtica pels boscos; l'espera de la formació d'un exèrcit com déu mana, la participació en fets d'armes, la brutalitat dels trabucaires representen l'educació sentimental del protagonista, sense que per açò perda la seua innocència inicial i el seu sentit de la justícia.

Josep N. Santaaulàlia demostra en *Terra negra* que és un bon narrador i que aconsegueix el que s'havia proposat: una novel·la de bon llegir. L'obra presenta una història ben articulada, sustentada fonamentalment en el diàleg i en la narració de les peripècies dels personatges, però també en la descripció acolorida d'ambients i escenaris laberíntics de la muntanya que accentuen el destí patètic dels carlins. Destaca, pel seu dramatismes i plasticitat, la descripció de l'enfrontament amb l'exèrcit liberal. **Francesc Calafat**